

CRÓNICA D'UNA JORNADA: LES TIC A LA CATALUNYA INDEPENDENT

Barcelona, 30 d'octubre de 2013

Les tecnologies de la informació i la comunicació són una infraestructura cabdal pel funcionament de qualsevol estat. Per això és molt important, en el procés de transició nacional que estem vivint, tenir-ho tot ben previst. Amb aquesta perspectiva en Josué Sallent, president de la comissió sectorial de Societat de la Informació d'Esquerra Republicana, presenta la jornada "Les TIC a la Catalunya independent". Tal i com assenyala, el procés genera dubtes i interrogants i des del punt de vista TIC ens plantejarem com ho hem de fer i perquè. Serem capaços d'aprofitar aquesta oportunitat per transformar el país? No tot és un camí determinat ni tenim respostes per tot. Entre tots haurem de treballar per resoldre-ho.

Abans d'iniciar el debat, l'Oriol Junqueras, president d'Esquerra Republicana, adreça unes paraules a l'auditori. Les TIC és una infraestructura de país que permet augmentar la productivitat, aportar valor afegit, crear nous àmbits per desenvolupar activitats econòmiques, sofisticar activitats econòmiques... En definitiva, una infraestructura de país per millorar la nostra productivitat i eficiència. En el procés de transició nacional en el que estem, es demana a tothom que faci la feina el millor que sigui possible. Per tant, hem de demanar a les empreses que es dediquen a les TIC que ho facin el millor possible. Les TIC ens han d'ajudar que el procés sigui rigorós i seriós. D'altra banda, assenyala, el Govern podria tenir una actitud més explícita en relació a les pimes del sector TIC, sovint no se les ha ajudat com seria convenient. Finalment, el Mobile World Capital, garantit fins el 2018, segur que es podrà aprofitar per fer les coses millor del que s'han fet, sobretot per donar més oportunitats a les pimes d'aquest sector i que aquesta oportunitat és perllongui més enllà del 2018.

Tot seguit, segueix amb la presentació l'Oriol Amorós, diputat al Parlament de Catalunya. Respecte al procés de transició nacional, assenyala, que anem com un tren, anem millor que mai, però això no vol dir que sigui fàcil. És el moment de la història que serà menys molt difícil, ho hem d'aprofitar. Serà un procés molt obert i molt participat, això serà clau perquè el procés tiri endavant. La gent té ganes d'empènyer i això farà que no hi hagi marxa enrere. És un procés que s'ha de planificar en funció dels objectius als que es vol arribar. Que sigui un procés democràtic, pacífic i legal, basat en el principi de la democràcia. L'element de la legalitat cal subratllar-ho, sobretot de cara als empresaris, per donar estabilitat jurídica i que res no perilli. Però no només això, volem construir un projecte que valgui la pena, cal construir el país que volem. En aquest sentit, cal posar l'accent amb els empresaris que aixequen cada dia la persiana, que produeix alguna cosa i el ven al món. Tenim un marc de projecte col·lectiu. Un país com el nostre que neixi de la voluntat lliure dels seus ciutadans és dels països de nova generació, de quarta generació. El 2014 és el moment que ho comencem a fer en el que ens trobarem atacs de toca mena. Com pot ser que al segle XXI posar una urna i convidar a votar sigui il·legal? En democràcia les qüestions se solucionen votant. Si som capaços de fer tot el que hem fet amb una llosa enorme com són l'espòli fiscal i tenir un estat en contra, què no serem capaços de fer amb un estat propi? Està en marxa un projecte de revolució democràtica i un país que serà perquè la gent ho decidirà lliurement.

Les TIC a la Catalunya independent

Entrant en matèria, s'inicia la taula de debat. El primer en prendre la paraula és en Marcel Coderch, ex-vicepresident de la Comissió del Mercat de les Telecomunicacions i llicenciat de la primera promoció de telecomunicacions. A parer seu, el sector TIC és un sector fonamental pel normal funcionament de la societat d'avui. S'ha d'assegurar si o si la continuïtat d'aquests serveis, abans, durant i l'endemà, i aconseguir que les ràdios segueixin funcionant, les televisions, els mòbils... És tant fonamental això com els caixers automàtics, les targetes de crèdit... Ja que és tant bàsic, s'ha d'assegurar la continuïtat d'aquests serveis. Tindrem la legitimitat per assegurar aquesta continuïtat? En general, nosaltres volem seguir formant part de la UE, tot el que estem fent segueix les normatives de les directives de la UE, no hi hauria d'haver cap problema en aquest aspecte. Venim d'una situació d'oligopolis del sector que ha passat a un marc de transició cap a la lliure competència. Hi ha diferents directives europees que ho expliciten, com la d'espectre. Les directives diuen que hi ha un mercat liberalitzat per actuar en el marc europeu, sense cap condició prèvia i llibertat d'establiment en qualsevol altre país de la UE. Per tant, les empreses afincades a Catalunya, l'endemà no tenen perquè tenir cap inconvenient per seguir operant. Aquestes empreses han fet unes inversions en xarxes fixes, en xarxes mòbils... no s'entendria que aquestes inversions es veiessin estroncades per donar servei a un mercat de 7'5 milions d'habitants. Les empreses no tindran perquè tenir cap canvi substancial. Tot i que clar que s'hauran d'adaptar en tenir un CIF català i contribuir a la institució tributària corresponent. El control de l'espectre és un element fonamental de la sobirania d'un país. Per tant, un dels primers decrets que haurà de fer el govern serà reafirmar i esdevenir controlador de tot l'espectre en territori català. Hi ha unes companyies que estan operant aquí que tenen unes concessions, unes cadenes de televisió que tenen uns drets adquirits que s'hauran de respectar en la mesura del possible en el procés de transició. Pel que fa a les llicències de televisió, s'hauran de negociar en el decurs d'un cert període de temps. Considera que hi ha masses canals de televisió, hi ha masses multiplex, hi hauria d'haver una redistribució donant més banda ampla a les tecnologies de la mobilitat i ajustar les cadenes de televisió al que es consideri just i necessari. Òbviament és un aspecte a negociar. Proposa anul·lar totes les concessions i a l'endemà tornar-les a donar però amb unes condicions. No es pot interrompre d'un dia per l'altre. Legalment s'haurà de veure com es fa. S'han de tenir preparades una llei de Telecomunicacions, on s'estableixi una regulació i crear un ens regulador que l'apliqués. S'hauria de veure com i de quina manera es crea aquest ens, i si gestiona telecomunicacions i també audiovisual i espectre. Cal també una llei d'espectre i un ens regulador corresponent. No hi ha d'haver gaires dificultats perquè les empreses privades puguin seguir operant. Una altra cosa és pensar quina política pública es fa en aquest sector. Hi ha directives europees d'ajuda de l'estat en que es pugui intervenir des de l'administració pública perquè la intervenció no sigui distorsionadora dels criteris de competència, una sèrie de condicionants que acoten el que es pot fer des del sector públic. Durant el Govern d'Esquerres, ERC va intentar crear un operador neutre, que ha quedat a mig fer. No hi hauria d'haver cap problema per tornar-h a reactivar. Té una sèrie d'avantatges per operadors de petit o mitjà tamany. Seria bo tenir una xarxa que s'hi poguessin afegir serveis de proveïdors d'altres dimensions més petites.

El següent en parlat és en Pere Alemany, director de l'empresa Aggaros i referent en les infraestructures de les telecomunicacions. Segons ell, hi dues opcions, estar dintre de la UE o estar-ne fora, en ambdós casos hi ha alternatives. Estar fora de la UE s'obre una tercera opció, nacionalitzar les infraestructures de telecomunicacions, com en el cas suís. Quin model ens sembla bo per al país, quin és el model ideal? Doncs un que aposti per la integració de serveis, molta banda ampla i a l'abast de tothom. L'empresa s'hauria de moure en termes de competència en relació a l'oferta i la demanda, sigui privada o sigui pública. Tenim la sort d'estar en una economia molt internacionalitzada, on Catalunya hi té presència amb professionals de primer nivell, una

presència reconeguda. És una visió esperançada. El model al que haurem d'anar, hi hauríem de contemplar tres entorns. Les xarxes fixes, les xarxes mòbils i la radiodifusió. Que s'hauria de perseguir? Per comunicacions fixes garantir l'abast ampli i amb qualitat amb el màxim de banda ampla, amb una xarxa de fibra òptica, conjugant la iniciativa pública i la privada. Aquest objectiu, dins o fora de la UE, pot ser de dos models: un model d'integració vertical de tots els negocis o bé un model horitzontal amb una xarxa on s'apliquin aquestes inversions i hi hagi una separació estructural. Tenim l'oportunitat de construir-lo en aquest moment. En les comunicacions mòbils, la compartició de les estructures és un objectiu, l'eficiència passa per aquí, la política ha de ser la de renegociació i reutilització d'aquest espectre. Respecte l'espectre s'està produint canvis, cada cop veiem menys televisió per xarxes fixes, cada vegada menys per *broadcast* (difusió àmplia) i més sota demanda (internet). Hauria de primar la mobilitat i no primar una radiodifusió massiva d'un programa en el que tothom vegi el mateix. En la reutilització de l'espectre hi ha coses que no s'han fet bé, com ara que hi ha massa TDT i molta d'altra assignada que no s'ha posat en funcionament, com la TDT local. Els recursos per millorar els aspectes de mobilitat els tenim. Ens estem centrant en les telecomunicacions, però hi ha també bastants inquietuds centrades en aspectes de sistemes d'informació o aplicacions. En aplicacions sobre mòbils o sobre jocs, el posicionament és positiu, respecte els continguts hi ha companyies que ens poden servir. En qualsevol cas, en el model de país, hauria de primar l'aspecte de la internacionalització de tots aquests mons. Moltes de les empreses ja han sortit a fora i cal donar-hi suport. El dia després pot haver-hi un model de continuïtat, però al cap d'unes setmanes hi ha d'haver un model propi.

El tercer en prendre la paraula és en Sergi Marcén, expert en desenvolupament industrial TIC i membre de la comissió sectorial de Societat de la Informació. Tal com diu, l'actual moment històric ens permet crear un model propi del sector TIC. El fet d'esdevenir un país ens permet crear un sector tecnològic molt potent. Cal tenir present, que cada euro que s'inverteix en TIC retorna amb 1'63 euros en el PIB. A Catalunya, disposem de 11.300 empreses del sector TIC, de les quals 6.800 són autònoms i 4.500 són empreses pròpiament, d'aquestes el 99% facturen menys d'un milió d'euros, tenen menys de 10 treballadors i es dediquen als desenvolupament d'aplicacions o a donar serveis TIC. Amb aquesta base, tenim la possibilitat d'entrar a nous mercats o tenir noves oportunitats de negoci, com el desenvolupament d'aplicacions mòbils, amb el *Mobile World Capital* com a ancora per desenvolupar-les. El sector de les TIC factura 16.400 milions d'euros, dels quals el 66% es factura al mateix sector empresarial, el 20% es factura a les llars i un 14% a les administracions públiques. Tot això fa que 73.000 professionals treballin al sector de les tecnologies de la informació, bons professionals reconeguts internacionalment i amb possibilitats de bones oportunitats de negoci. Sovint s'esmenta que amb la Catalunya independent moltes companyies marxaran fora, etc. Respecte a això hi ha casos recents que ho contradiuen, som la *Mobile World Capital*, dins d'aquesta fundació hi ha l'associació GSMA que representa les 800 operadores més importants del món que han decidit apostar per Barcelona. Això demostra que moltes de les empreses que suposadament marxaran a l'hora de la veritat no ho faran. D'altra banda, també cal veure la independència com una oportunitat de negoci. Quan es comencin a crear estructures d'estat, això voldrà dir que s'haurà de començar a invertir en noves infraestructures TIC, com per exemple a la hisenda pública, a la seguretat social, el DNI català, el control de fronteres, infraestructures crítiques... Amb un càlcul aproximat això podria representar uns 500 milions d'euros, amb el que això significaria de repercussió en l'increment del PIB, uns 815 ME. Si ens fixem que actualment la Generalitat de Catalunya inverteix al cap de l'any uns 400 milions d'euros en TIC, això significaria que es donaria un impuls molt fort al sector TIC, donant l'oportunitat de fer un sector potent i especialitzat en varis àmbits. Respecte a la UE, si arribem a ser independents, el PIB català seria aproximadament de 200.000 milions d'euros, l'aportació que faria Catalunya seria d'un 1%, aportant 2.000 milions d'euros a la UE. Per tant, es fa difícil pensar que la UE ens deixi marxar. Seguir formant part de la UE ens permet de seguir tenint una economia estable, fent que

les empreses no s'hagin de plantejar de marxar. Això ens permetria ser un pol d'atracció d'empreses tecnològiques. D'altra banda, Catalunya ha estat una de les regions d'Europa que ha creat més llocs de treball en els últims anys, el problema ha estat que aquests llocs han estat de molt baixa qualificació. Aquests han estat absorbits principalment amb gent vinguda de fora de Catalunya. Ha passat que hem tingut un atur estructural del 17% indistintament de les lleis laborals i altres circumstàncies. Les TIC ens permet crear llocs de treball d'alta qualificació, que permetin donar talent als treballadors i fent més difícil que es deslocalitzin. Cal tenir present que el talent atrau talent i les empreses atrauen altres empreses, vegis Silicon Valley. Cal crear un nou ecosistema de coneixement. En el cas català, tenim l'oportunitat del Mobile World Capital, en el que encara se li ha de treure més el suc, i poder situar-nos com un espai referent d'innovació tecnològica lligada a les tecnologies mòbils.

En el torn obert de paraules es plantegen moltes altres qüestions. Pel que fa a la ciberseguretat en Marcel Coderch exposa que s'han de preparar, a partir del CSICAT i del cos dels Mossos d'Esquadra, un àmbit que s'hi ha de treballar però no s'ha d'explicar. En cas que no sigui així, es pot plantejar traslladar el problema a les operadores que hauran de garantir la seguretat del servei. Tot i així, no veu que hi hagi d'haver problemes, per raons de benefici mutu, unes empreses donen un bon servei i uns consumidors paguen religiosament. Sobre les amenaces de desinversions, en Sergi Marcen aclareix que els empresaris tenen ganes que tirem el procés endavant per desenvolupar oportunitats de negoci. Si les grans companyies veuen la independència com un negoci, per les catalanes també ho serà. El sol fet de gastar-se 500 MEUR, faria que Catalunya es posés en el *top ten* dels països que més inversió en TIC, posant-nos al primer nivell. Sobre els diferents models en infraestructures de telecomunicacions, en Pere Alemany. Es plantegen moltes altres qüestions, com la necessitat de desenvolupar una administració electrònica eficient (s'esmenta el cas d'Eslovènia), el paper del nou estat per desenvolupar el sector TIC (en la línia de l'Estat emprenedor), l'interès en afavorir un ecosistema empresarial del sector TIC amb deduccions fiscals (s'esmenta el 22@), la necessitat d'intentar disposar d'un operador propi (tipus euskaltel) després de l'intent fallit d'Alpi, la creació d'una Comissió del Mercat de les Telecomunicacions que sigui més independent i depengui menys del dictat de l'Estat (com en l'actualitat), o d'altres com la necessitat de disposar d'un satèl·lit CatSat propi, en el que es prefereix contractar empreses que donin aquest servei i en tot cas vetllar perquè empreses catalanes desenvolupin aplicacions per satèl·lits.

Per fer una conclusió de la jornada pren la paraula en Roger Torrent, diputat al Parlament de Catalunya, que intenta fer una síntesi del debat. Tal com assenyala, hi ha una concepció instrumental de la independència, en que volem un estat propi per fer coses pels nostres ciutadans, creant noves infraestructures, nous paradigmes, des de la perspectiva d'una nova estructura social i econòmica, en definitiva una oportunitat de país. S'ha plantejat les TIC en una doble perspectiva. D'una banda, com a eina de comunicació entre els ciutadans i una altra entre els ciutadans i l'administració. En destaca la importància del mercat com a consumidors en que ens preguntem si l'endemà del dia D podria haver una apagada general, en el que s'ha conclòs que hi ha cert perills a tenir en compte però que és difícil de creure-ho perquè en l'Europa del segle XXI primen els interessos dels mercats, allò que funciona no es tocarà. D'altra banda, s'ha plantejat les TIC com a oportunitat de negoci, com a perspectiva econòmica, des d'una certa intervenció per part de l'administració. Ens trobem en un mercat obert dins de la de UE i una societat interconnectada, les empreses que actuen al mercat català seguiran operant perquè tenen un objectiu econòmic al final de l'exercici. Cal tenir present les eines que necessitarem per al nou estat, una llei de telecomunicacions i de l'espectre amb els reguladors corresponents. Uns reguladors i lleis per crear un model obert de xarxes fixes amb banda ampla arreu que arribi a tothom i que arreu del territori. Quin tipus d'operador volem? Volem un operador de país, no necessàriament públic, però que actuï

amb interessos de país i per tant que pugui aportar les infraestructures necessàries, no tant els serveis. El Mobile World Capital és una bona oportunitat que s'ha d'afiançar i aprofitar-ho per a la internacionalització. Les TIC poden ser un element creador de coneixement i riquesa que es necessitarà per al nou estat, inclús per exportar en possibles nous processos d'independència. No es considera una despesa sinó una inversió en infraestructures d'estat i per generar coneixement, riquesa i llocs de treball que aportin creixement del PIB. Hi haurà un objectiu en que s'haurà de focalitzar en les telefonies mòbils, aprofitant el MWC, que ajudi a crear un ecosistema que ajudi a desenvolupar les empreses del sector. També la necessitat de millorar la simplificació administrativa electrònica. I que una Catalunya independent tingui com a objectiu crear les mecanismes necessaris per garantir la seguretat cibernètica a les xarxes, una prioritat en el segle XXI. Hi ha una visió optimista del present, amb els elements d'avui podem ser optimistes i superar els errors que s'han fet, de les mancances que tenim com a país. En definitiva hi ha un reconeixement en la construcció del nou estat com a oportunitat per enfortir un sector de les TIC per crear coneixement, treball i riquesa. El procés cap a la independència és un procés democràtic en el que tothom estem cridats a participar. Però això sí, l'endemà haurem de canviar el prefix per trucar a Espanya.

Francesc Sànchez
Tècnic de polítiques sectorials
acciopolitica@esquerra.org